

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Humanæ voluntatis cum divinâ conformitatem Deo gratissimum
esse sacrificium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

2. Cor. 6. 7.
v. 9 & 10.

debitum. Clarissimè Paulus: *Contristati estis*, inquit, *secundum Deum*, ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis. *Quæ enim secundum Deum tristitia est, penitentiam in salutem stabilem operatur*: læculi autem tristitia mortem operatur. Ergo Tristitia, & pharmacum, & venenum est; refert, quâ ratione utatis illâ. Ergo repeto millies: *Non contristabitur iustum quidquid ei acciderit.*

CAPVT III.

Humanæ voluntatis cum diuinâ Conformitatem, Deo gratissimum esse sacrificium.

Post Agnum celestem quotidie offerri solitum, voluntatis propriæ oblationem gratissimum Deo sacrificium esse asserimus. Hieronymus ad Lucinium; optime distinguens: *Aurum deponere*, inquit, *incipientium est non perfectorum*: fecit hoc Crates Thebanus, fecit Aristhænes: seipsum offerre Deo, propriè Christianorum est. Totum Deo dedit, qui seipsum obtulit. Et hoc unum unicè Deus ambiens: *Prebe*, inquit, *filii mi cor tuum mihi*. Omnia dedisse censèberis, ubi hoc dederis.

Hier. ep. 28.
ad Lucin. &
epist. 103. ad
Paulin.

Prov. c. 23.
v. 16.

§. I.

Basil. in
Psal. 23.

VT autem hæc cordis seu voluntatis oblatio Deo grata sit, in gratiâ necessè sit ille, qui hæc offert. *Basiliius* in illud sacri carminis: *Afferre Domino filii Dei, asserere filios arictum*: *Præus*, inquit, *sis filius Dei, quàm ea offeras quæ grata sint Deo*. Saltem dolere debes excidisse te gratiâ, & conari redire. *Cor contritum & humiliatum Deus*

August. tom. 1. lib. de
Quantitate
anime c. 20.
Horat. lib. 2.
sat. 7.

Iacobi tom. 1.
lib. 1. soliloq.
cap. 15.

Idem in
Psal. 131. mi.
& Serm. 3.
de Nativitate
Dom.

non dispiciet. Præclarissimè *Augustinus*: *Vellem*, inquit, *ut nihil aliud egerem, quàm reddere me, cui me maximè debeo*, atque ita Dei fieri, quod ait *Poeta*, *amicum mancipium Domini*. Ad hoc omnes alios exhortatus *Augustinus*: *Constantin*, inquit, *Deo crede, eiq; te teum committe, quantum potes*.

Iacobi tom. 1. *Noli esse velle quasi proprius*, & in tuâ potestate, sed ejus celestis, & soliloq. mentis Domini te servum esse profiteri. Ita enim te ad se sublevare nescit, nihilq; tibi evenire permittet, nisi quod tibi proficit, etiam si nescias. Idem alibi luculentè

hoc confirmans: *Nihil*, inquit, *gratius ei possumus offerre, quàm ut dicamus, quod dicitur in Psal. POSSEDE NOS*. Sunt qui ceram vocant aut oleum ad concinnandas in templis lampades. Aliquot festertiorum sunt hæc vota, ideo non optima nec perfecta. Alius abstinentiam vovet à vino, aut ramen omnium optimum, quid enim hic pauperes faciant? ergo melius restat. Non eligit Deus oleum tuum aut ceram tuam, sed hoc quod redemit, animam tuam, hanc illi offer. Et si me interroges, quomodo animam meam, quam ipse habet in suâ potestate, illi offeram? respondebo: motibus sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosis. Sic *Anna* suum *Samuelem* obtulit, sic *Jesum* beatissima *Virgo*: sic *Joannes Baptistæ* infans oblati est: ita *Gregorius Nazianzenus*, ita *Dominicus*, *Bonaventura*, *Bernardinus*, *Bernardus*, à parentibus oblatis Deo, in viros sanctissimos evaserunt. Quod si tantopere proit offerri ab aliis, quantum proderit offerri à seipso? quod integerrimè *Rex David* excutit: *Voluntariè*, inquit, *sacrificabo tibi*.

Anima
Deo offertur
morbis sanctis,
& operibus
fructuosis.

Psal. 133. v. 8.

Senec. lib. 1.
de Benef.
cap. 8.

Hoc ipsum mirificè placet cuique nostrum, si quis se nobis oblatione tam liberali devoteat. *Socrati* olim cum multa multi pro suis quique facultatibus offerrent, *Æschines* pauper auditor. *Nihil*, inquit, *dignum te quod dare tibi possum invenio*: & hoc uno modo pauperem me esse sentio. Itaque dono tibi quod unum habeo, Me ipsum. Hoc munus rogo quaecumque est, boni consulas, cogitèque alios cum multum tibi darent, plus sibi remuile. Cui *Socrates*: *Quid ni tu*, inquit, *michi magnum munus dederis, nisi fortè parvo te æstimas?* Habebo itaque curâ ut te meliorem tibi reddam quàm

accepi. *Vicit Æschines* hoc munere *Alcibiadis* paterni divitiis animum, & omnem juvenum opulentorum munificentiam. Vides quomodo animum invenit liberalitatis materiam, etiam inter angustias? Non quanti quæque sint, sed quali dentur animo, quàm pronâ voluntate, perspiciendum. *Mulrum* dat Deo, imò dat omnia, qui quotidie se suamque voluntatem divinæ penitissimè transcribit. Et hoc diebus singulis non lemel duntaxat iterumque faciendum, sed sæpius, sed centies, & millies, tunc præsertim cum quis mutari se sentiat, impugnari, cum quippiam successu carere, aut feliciter succedere. *Animadvertit*, tunc clamandum: *O Dominus meus, & Deus meus ego me tibi offero in omne beneplacitum tuum*: fiat voluntas tua. Hoc adversis rebus patientiam, prosperis sobrietatem & moderationem conciliat. Hoc, etiam omnia terribimè cadant, hominem afflictum retinet, ne in voces impias & impatientiam prolatabur; hoc meritum auget, hoc homini Deum mirificè propitiat, hoc scutum est adversus omnem calamitatem.

§. II.

Bernardus hoc omnibus persuasurus: *Non habeo*, inquit, *nisi minuta duo, imò minutissima, corpus & animam, vel potius unum minutum, voluntatem meam*: & non habeo illam ad voluntatem illius, qui tantus tantillum tantumneficiis prævenit, qui toto se totum me comparavit: *Alioquin si illam retinero, quâ fronte, quibus oculis, quâ mente, quâ conscientia vado ad viscera misericordie Dei nostri*: *Chrysolostomus* de beato *Paulo* quotidie seipsum offerente: *Abi*, inquit, *obtulit sacrificium, & inde laudatur*: sed si *Pauli* hanc stiam adducamus in medium, quàm calum à terra supererit? *Non enim oves essebat aut boves*, sed semetipsum per dies singulos dupliciter immolabat &c. Neque verò his tantum sacrificiis contentus fuit, sed quia seipsum consecraverat Deo, etiam Orbem universum studuit offerre. *Hinc igneus ille vir*, à *Christo* ipsius oblatione tam alacer nullum fugiebat laborem, nulla horrebat pericula, ad omnia pro Deo sustinenda paratissimus.

Ævo *Diocletiani*, *Epietetus* presbyter & *Aktion*, religiosissimum vitam agentes in Oriente, à *Latronianis* Almitidensium duce comprehensi, in carcerem ducti sunt. *Hic Epietetus*: *Si craftino*, inquit, *nos iudex in quaestionem rapuerit, mi optime Aktion, & de nomine parentibus, patriâ interrogat, hoc unum ei respondeamus: Christiani sumus*: hoc nomen nobis, hoc genus hoc patriâ. Quod si tormentis lacerari nos Deus voluerit, nil aliud in tormentis, nisi hoc unum dicamus: *Domine Jesu*, tua voluntas semper in nobis fiat. *Postero die* ad tribunal medio foro apparatus evocantur & cetero Latronianus pro tribunali sedens, universo populo inspectante, quætere instituit, unde domo, gente, patriâ essent. Ad quæ *Epietetus*: *Christiani sumus*, inquit, & parentibus editi Christianis. *Non hoc quæro*, ait *Latronianus*, *nomina vestra edite*; & cetera vestra perditionem jam ante novi. *Hic iterum sancti martyres*; *Christiani sumus*, *Christum Jesum adoramus*; & detestamur idola. *His auditis*, excandescens iudex imperat devotissimos immaniter cædi. *Illi elatis in calum oculis inter cruentas plagas exclamant*: *Domine Jesu*, tua voluntas fiat in nobis. *Hic Latronianus acerbè insultans*: *Ubi estis*, inquit, *defensor ille vester*, cuius auxilium imploratis veniat, & vos meis manibus subducat. *Post quæ denovo sancti martyres exclamant*: *Christiani sumus*; fiat voluntas Dei nostri in nobis. *His vocibus in rabiem efferratus iudex*, in equuleum jubet attolli martyres, & unguis ferreis atrociter laniari. *Sed neque hic alie voces extorqueri poterant*, quàm hæc ipsæ: *Christiani sumus*, *o tyranne Latroniane*, fiat voluntas Dei nostri in nobis. *Judex*, sic vincit, turpe sibi ratus, ardentem facies suspensissimum admoveri præcipit. *Neque tamen jam alie voces audiret quàm*

ta quam ante : Christiani sumus ; fiat voluntas Dei in nobis. His perfuncti cruciatibus reducti sunt in vincula. Spectata hac tragediâ Vigilantius , affessor iudicis, postquam toties ingeminari audivisset illud : Christiani sumus, fiat voluntas Dei in nobis; in eam semet persuasionem adduxit, miræ virtutis incantamentum hoc esse, quod omnem doloris vim enervaret, & in ipsis supplicis supplicia sentiri prohiberet. Hæc ipsa igitur verba, tanquam potentissimum carmen in omnem noxam, assidue repetere, nec aliud stans, sedens, ambulans, domi, foris, cubitum secedens, aut toro surgens pronuntiare quam hoc ipsum : Christiani sumus, fiat voluntas Dei in nobis. Triduum sic exegit, Deo ipsius vel infans non mali misereferente. Quartâ demum die, arcana vimotus in publicum profluit, & palam vociferari cepit: Christianus ego sum, ô tyranne Latroniane, fiat voluntas Dei nostri in nobis. Admissus in carcerem ad martyres, Christianis sacris imbutus est cum omni familiarità; qui ut suis doctoribus gratus esset, eos postmodum capite plexos sepeliit. Proximâ ab hac die Latronianus Epictetum presbyterum & Aftionem in conspectum jubet produci, & jam vulpem induens : Num Diis, inquit, facitis? an etiamnum insaniam vestram perseveratis? Cui Epictetus, Frustra es, Latroniane, Erebi monstram non colimus: vitam nobis potius extorseris quam mentem hanc. Diximus, & utque millies ac millies dicemus: Christiani sumus; fiat voluntas Dei in nobis. Hic demum Latronianus velut leo irrogire, & ad ferales ministros : Mox, inquit, huc acetum & sale; saxo, sentiant improbi se vulneratos esse. Et vos ne parcite; laceros artus aceto & sale confricite. Verum nec voculam à prioribus mutarunt martyres: eadem utriusque constantissima professio: Christiani sumus; fiat voluntas Dei in nobis. Sed ab his cruciatibus illæsi, denuo in carcerem contriti sunt, è quo post triginta demum dies educti, & ora saxo contuli, atque fraxineis virgis crudelissimè caesi sunt. Verum id etiamnum clamabant ambo: Domine Deus noster, tua voluntas fiat in nobis. Tandem in eos suprema sententia dicta, ut extra urbem capite penas expenderent. Dum ducerentur, his sese mutuis vocibus animarunt: Laudate nomen Domini, quia facta est voluntas Dei nostri in nobis per omnia. Cum ad supplicii locum pervenissent, suum illud ingenti voce proclamavit: *Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, & laudabilis, & superexaltatus, èd quod non humana, sed tua voluntas per omnia facta est in nobis.* Jam jamque securi erant feriendi, cum inter generosissimos athletas nobile certamen ortum, uter gladium prior exciperet, altero alteri primas deferente honoris causa. Hic Epictetus vir sexaginta annorum, & jam canis in seipso, ætatis auctoritate usus, cupere se dixit præmitti Aftionem. Neque diu restagatus Aftio: *O mi Pater, inquit, & ô sacerdos Dei venerande, fiat voluntas Dei, & tua: Dixit, & animâ Conditori commendatâ, caput amputandum præbuit.* Epictetus primum se abjiciens in Aftionis cadaver, illudque arte complexus, caput & ipse dedit auferendum. Ita uterque sanctissimè finit.

§. III.

En specula duo terribissima, in quibus mirificè relucet devotissima voluntas erga divinam voluntatem. Ita profus se quisque comparet, ut quantumcunque dura experiatur, assidue tamen hoc ipsum ingeminet: Christianus sum, fiat in me voluntas Dei: Equidem ista mihi difficillima, & toleratâ gravissima videntur, sed fiat voluntas Dei: Equidem tam tristia non expectabam, sed fiat voluntas Dei: Equidem hic homo mecum iniquissimè agit, sed fiat in me voluntas Dei.

Dux militiæ fortissimus *Jehu scripsit litteras, & misit in Samariam ad optimates civitatis.* At illi non diu morati, sed quamprimum ad Jehu legatos destinarunt, qui suo

A loco dicerent: *Servi tui sumus, quacunquè jusseris faciemus, quacunquè tibi placeat fac.* Et quoties ad nos optimus Deus mittit litteras monèturque variè, suamque nobis voluntatem proponit sectandam? Quid jam singuli nostrum aliud renunciari jubeant quam hoc ipsum: *Servi tui sumus, quacunquè jusseris faciemus, quacunquè tibi placeat, fac.* Ideo beatus Antonius suis identidem ingerens: *Si semper, ajebar, Dei manibus omnia commiserimus; nullus demonum ad expugnandum valebit accedere.*

Elias Thesbites cum Baalis sacerdotibus contendebat, utra pars verum Deum coleret: Ad eam demum passionem res venit, ut pars illa vinceret, cujus hostiæ igne cælitus libarentur. Cumque sacrificuli diu multumque clamassent, neque tamen ullum vel indicium igniculi à Baale submissi se proderet, Elias omnes suæ victimæ partes perfundi præcepit aquâ, & mox ignis cælo delapsus, omnem victimam consumpsit. Quantum, obsecro, ubique laboris & fatigationis, quantum clamoris & perturbationis est apud plurimos Christianorum? sudatur & algetur, curritur & certatur, nulli parititur industriæ; at enim plerumque deest ignis, vera in divinam voluntatem devotio. Rarò & frigide precamur, fiat voluntas tua Domine, fiat. Ita sapius & clamamus, & sacrificiamus, sed frustra, quia sacrificium nobiliissimè, propriæ voluntatis oblationem, non curamus.

Macarium olim duo quidam rogarunt, doceret se orare. Quibus ille: Non hic opus, inquit, multâ verborum copiâ, manus ad Deum crebrius pandendâ, clamandumque: Domine Deus, quomodo vis, & sicut tibi placeat, ita fiat. Siquidem ipse novit quæ nobis expediant. Optimus orandi modus. Nam & Pachomius assidue precabatur, ut Domini voluntas in omnibus impleteretur.

Narrat Alphonsus Salmeron, fuisse hominem qui orationis loco, totum ordine alphabetum recitavit (utique perplexâ necessitate pressus) & hanc apposuerit clausulam: Domine, junge Tu litteras, & quod tibi magis placeat, mihi quæ magis expedit, largire.

Est ergo hæc humanæ voluntatis cum divinâ concordia, exiis omnibus quæ quis Deo potest offerre, maximum, Deoque acceptissimum sacrificium ac holocaustum. In aliis enim omnibus sua duntaxat, in hoc offert homo seipsum: in aliis ex parte solum seu temperantia, seu liberalitate, seu patientiâ, se donat: in hoc autem planè totum se dat, ut de se, rebusque suis divinum arbitrium disponat, quo modo, & quando voluerit, nullâ re sibi nec minimâ reservatâ, vel exceptâ. Ac proinde quantum pars differt à toto, tantum differt & hoc sacrificium à ceteris omnibus.

Hic duo monerim: Si te, mi homo, sic totum divinæ voluntati devoveas, & velut teipsum tuamque voluntatem jugules, non te facti pœniteat, obsecro, seu bene sit tibi, seu malè; ne revoca quod statuisti. Infantum indolem nostri cum læduntur, jam nolunt amplius illius esse qui læsit, sed sui. Antea si quæsiisses, *Cujus es?* Tuus, dixissent. At paululum offensi, renuntiant huic amori & fœderi. Ne, quæso te, cum Deo sic agas, mi Christiane: Etiam si Deus te virgis cadat, etiam si fuste percutiat, et si te vinciat & urat, et si variis rerum angustis te premar, tu tamen nihilominus assidue clama: Tuus sum, ô mi Deus, tuus sum, fiat voluntas tua.

Deinde si in flagranti quopiam delicto seu Temulentia, seu Detractionis, sive Luxuria, interrogeris, cuiusnam sunt hæc membra quibus uteris? an non hæc Deo centies, an non millies oblata? & jam in contumeliam, despiciatur, & gravissimam injuriam Dei à te usurpatur, Ebrietatis, Maledicentiæ, Libidinis instrumenta? Vide, quid agas, ô homo. Hoc non est servare fidem. En linguam, oculos, manus, corpus totum toties oblatum Deo, jam vendis Cacodæmoni? Vide quid agas; Deus non irridetur. Si deseris nolis à Deo, denuo te sanctissima illius voluntati submitte, exequendo quidquid aut

leges

XEL

Ruffinus Aquil. num. 108. Pelagius libel. 12. nu. n. 10. Salm. 109. 10 tract. 11. mibi p. 103.

leges aut instinctus divini manant. Tota Israël felicitas in eo erat Deum sequi ductorem in terras illas fertiles, Nube & Igne præcuntibus: Ita salus nostra in eo vertitur, ut & præcuntem igneam legem Amoris, & opacam divini regiminis nubem sequamur constanti gressu, dum penetremus in terras illas mellis & lactis vere uberrimas. Ita sequamur, quocunque duxerit voluntas divina.

CAPVT IV.

Omnem hominis perfectionem consistere, in Conformatione humanæ voluntatis ad divinam.

OMnes humanæ actiones pretium sui habent à fine quem spectant: hinc illæ tam bonæ vel malæ, quàm illarum finis est. At verò finem actionum nostrarum nec meliorem, nec sublimiorem reperiemus ullum voluntate divinâ, hoc est, ipso Deo: Ergo nec meliores nec sublimiores actiones ullæ sunt, quàm quæ proximæ huic fini. Hinc illud Basilii Magni effatum, totam sanctitatis summam in homine Christiano esse, ut is rerum omnium quæ grandium quæ exilium causas ad unum solumque Deum referat, & sese in omnibus divinæ voluntati promptissimè subjiciat. Hæc illa est sanctis Patribus, & sanctioris vitæ magistris roties ac tantopere commendata *Resignatio*, quam vocant, principium omnium tranquillitatis; ut quæ hominem in Dei longè tutissimâ manu collocat, ita quidem ut homo jam nolit esse suus, sed Dei, nec sibi vivere, sed Deo, & nihil non facere propter Deum, tam adversis contentus quàm prosperis. Hoc Deus ad eum in amoribus & deliciis habet, ut Hebræum regem David, augustissimo titulo donans, appellavit *Virum secundum cor suum, qui faciat omnes voluntates suas*. Ad eum enim rex ille affixum habebat cor divino cordi, ut ad omnes Dei nutus se promptum paratum literet. Hæc omnino ratione plurimum quotidie promereri quis potest, si actiones illas omnes ex se nec vituperio nec laude dignas, uti sunt esse, bibere, deambulare, dormire &c. ad divinam referat voluntatem, neque ideo edat aut bibat quòd esuriat aut sitiat, sed quòd Deo id fieri placeat. Bos aut vacca dixerint: Edo quia esurio, bibo quia sitio, jaceo quia dormituro; longè aliter loquendum homini, qui edere, bibere, stare, sedere, dormire velle potest, non quia hoc sibi suave sit, sed quia Deo probeatur.

§. I.

Heliotropium, ut diximus, soli devotissimus flos, habentem solem intueri semper, omnibusque horis cum eo verti solet & circumagi, etiam nullo die. Hujus floris genium humana voluntas æmuletur, & divinam voluntatem velut suum solem intueatur assidue, diebus etiam nubilis, rebus etiam turbulentis. In hoc sanè omnis vitæ sanctitatis consistit, ut optimè dixerit ille Theologus: *Summa vitæ Christianæ & virtutum omnium compendium est, Dei voluntati se in omnibus conformare, idem velle, & idem nolle*. Ita prorsus, ut quotiescunque Deus quid jubet, promptissimè pro se quique dicat: Ita Domine, hoc faciam. Quotiescunque vetat aliquid: Ita Domine, hoc omitam. Bernardus: *Summa humilitatis, inquit, in eo videtur consistere, si voluntas nostra a divina ut dignum, subiecta sit voluntati, sicut ait Propheta: Nónne Deo subiecta erit anima mea?* Omnia quidem Deo ut creatori subiecta, quoniam omnia serviunt illi, sed ab homine rationis compote voluntariam exigit subjectionem.

Rem mirissimam narravit publica monumenta de Josepho Anchietâ. Fuit hoc ævo vir iste novus in Brasiliâ Thaumaturgus. Anno millesimo quingentesimo

Humanæ actiones pretium sui habent à fine quem spectant.

Resignatio sui in Deo est principium tranquillitatis.

All. cap. 13. v. 2. 2.

Suprà lib. 2. cap. 2.

Arius part. 1. de orat. ment. cap. 5.

Psal. 61. vers. 2.

Sebast. Bortarius in vita Josephi Anchietæ, lib. 4 p. 358.

A octogesimo quarto Josephus ad sinum Januariensem rediit. In reditu Canoam (navis genus est) conscendit, unâ cum comite. Erat tunc ætatis ingens & molestus, malacia summa, nec auræ quidquam afflabat. Egredè hanc cali gravitatem ferebat comes. Fortè formidat tunc arborem infederant tres quatuorve grandiores aves, quas incolæ: Quaracies nominant sunt eæ gallinarum magnitudine, colore purpureo in flavum vergente, aspectu pulcherrimæ. Has Josephus idiomate Brasílico allocutus: *Ite, inquit, & cognatas vestras huc accersite, nostrumque iter volatu vestro inumbrate*. Illæ collo extenso vocem, velut accepti imperii signum miserunt, indeque avolantes paulò post magno agmine redierunt, densatæque in nubem tandem Canoam supervolantes umbram fecerunt, donec unius milliæ decursu spatio, lenis afflare cepit aura Favonii. Hic Josephus missionem dedit tanto comitatu, justicque aliò secedere. Illæ quasi imperio perfunctæ, officiosâ citatione, & multis lætitiæ signis avolarunt. Hoc comes, post obitum Josephi, multis gravibus virtus præsentibus jurejurando interposito publicè affirmavit. Neque mirum ad hominis voluntatem cum Dei voluntate conjunctissimi naturas omnes se attemperare.

Huic prodigio firmando, adnectam & alterum. Piscatio fiebat ad Maricanam insulam, ad eamque unâ Josephus. Incredibilis piscium copia omnes in admirationem rapuit. Sed cum ad salem legerentur, ingens manerum corvorum, aliarumque aquatilium avium numerus ad expositam escam advolavit, magnum operis impedimentum. Cumque non satis ab ullo possent abigi, Josephus sermone Brasílico eas jubens facessere: *Vos, inquit, hinc secedite, dum hi sunt in opere ubi nos abierimus, tunc redibitis ad capeendum vestrum diarium*. Quasi verba vim habuerint humanos sensus avibus imprimendi, seorsum quietæ finem expectarunt. Profectis inde cum Josepho piscatoribus, gregatim ad devorandas reliquias iruerunt. Inde usu quotidianum erat, piscatoribus indicare quæ copiosam piscationem facerent.

Fuit ut duæ Pantheræ eminus se conspicendas darent. Hic comes Josephi, optare se aiebat illas è propinquo spectare. Respondit Josephus, opere absoluto ejus potentiam fore. Dein bellus his magnâ voce inclamavit, paulò post ut redeant, esse qui illas cominus velint adspicere. Finito labore, navim conscendit Josephus, & trajecto sinu litus appellit. Hic iterum Pantheræ placidè se spectandas præbebant, ut eas per otium adspicere omnes ad satietatem potuerint.

§. II.

Què obstupescendum & illud fuit. Advenit quadam die Josephus inter vicinos suos mexicanam, & ex eâ silentium insolitum. Percunctanti causam responderunt, cibaria sibi deesse. Ille omnes secum ire jubet ad mare, cibum haud dubiè repperituros. Negant illi ad piscandum idoneam esse tempestatem, quòd tum caelum, tum mare ipsum adverteretur. Instat nihiloleus Josephus, & omnes gradum addere hortatur, neminem frustratum voto rediturum. Ivere omnes; at mare sævum altius atque altius intrumescibat. Hic vicani ab oculorum fide argumentum petentes: *Vidène, apud, ipse præfens tuis oculis, mare esse intractabile?* Josephus nihilominus ex iis quærens, quos optarent pisces: responderunt contemptim, Xareos minutos. Est hoc genus pisciculorum palmi unius ferè magnitudine, quorum illo anni tempore nulli solent apparere. Tum Josephus locum iis circa litus, minus mille inde passibus indicat, ibi eorum piscium copiam fore quantam velint. Eò igitur se conferunt, & parvis reticulis iniectis, atque ad eò manibus, quantum quique voluit, ad satietatem exceperunt.

Ne mirare,